

Yemen: Ortadoğu'nun Taşrasındaki Çatışma

Yemen'in tamamına yakını Müslüman nüfustan oluşmakla birlikte bu demografik dokunun yarısından fazlası Sünni, %35'i de Şii-Zeydi mezhebine mensuptur. Kendi bölgelerindeki siyasi otoritelerini tarihî süreç içinde Sünni yoğun yönetimlere bırakmak durumunda kalmış olan Zeydilik düşüncesi, uzun yıllar merkezî bir devletin denetiminden de uzak kalmıştır. Kendi coğrafi yaşam alanlarında siyasi otoritenin kontrolünden uzak bir hayat süren bu gruplar, yoğun yerel aşiret gelenekleri içinde kendi inançlarını günümüze kadar taşımıştır.

Bu nedenle ülkede yakın dönemin en önemli gerilim ve çatışma alanlarından birini, bu tarihsel grupların günümüzdeki devamı olan Şii hareketler tarafından çıkarılan iç kargaşa oluşturmaktadır. Aslında feodal Zeydi bir dinî oluşum ve cemaat yapısına sahip olan Husiler, İmamiye mezhebinin tesirinde kalan radikal ve silahlı bir guruba dönüşmüştür. Bu grup bir taraftan ideolojik olarak İran'ın maddi ve askerî desteğini sağlarken diğer taraftan da bölgesel menfaatleri gereği Suudi Arabistan tarafından dolaylı olarak desteklenmiştir. Ancak Yemen'i zayıflatma stratejisinin bir parçası olarak yürütülen bu politika, İran'ın Husiler üzerindeki nüfuzunun daha etkili hale gelmesi ile Riyad yönetiminin tutumunu değiştirmiştir.

Kendi yaşadıkları kuzey bölgelerinde bin yıllık siyasi hâkimiyetlerini 1962 yılında bağımsız Yemen devletinin kurulmasıyla yitiren Zeydiler, o tarihten itibaren marjinalleştirilmiştir. Yemen'in içinde bulunduğu siyasi kargaşa ve iç savaşlar sürecinde, merkezî otoritenin kuzeydeki Sadah kentinde yürüttüğü politikalara tepki olarak Hüseyin Bedrettin Husi tarafından militan bir hareket yürütülmüştür.

1994 yılında Yemen iç savaşı sırasında Suudi Arabistan rejiminin çatışmalara müdahalesi önemli bir dönüm noktası sayılabilir. Riyad yönetimi, Yemen'deki kargaşanın sınırının hemen yanındaki bu Şii azınlık grubu güçlendirmesinden endişe ederken Zeydiler, Güney Yemen hükümetinin yanında savaşa dâhil olan Vehhabi ideolojinin Yemen'de siyasi pozisyon almasına karşı çıkmıştır.

İki taraf arasında artan bu güvensizlik, İran'ın bu gruplar aracılığıyla bölge politikalarına nüfuz girişimi ile birleşince Husilere yönelik baskılar daha da artmıştır. Suudilerin kışkırtmasıyla Yemen hükümeti, Husilerin lideri Hüseyin Bedrittin Husi'yi tutuklamak üzere harekete geçmiştir. 2004 yılında başlayan çatışmalarda bir ay içinde aralarında Husilerin lideri Bedrittin'in de bulunduğu 1.000'e yakın insan hayatını kaybetmiştir. 2005 yılında yeniden alevlenen çatışmalar bu kez 2.000'e yakın insanın ölümüne yol açmıştır.

Rapora ulaşmak için [tıklayınız](#).